

Carnaval wordt ook wel het feest van de omgekeerde wereld genoemd. De boer wordt prins, de burgemeester treedt af en wordt burger. Bijna elke Limburgse gemeenschap draagt tijdens de Vastelaovundj ook een schertsnaam. De Weertena- ren heten van oudsher de Rogstaekers, omdat zij een van een viskar gevallen rog aanzagen voor de duivel en in paniek met rieken begonnen te prikken in de morsdode vis.

Waar de benaming Rogstaekers ooit bedoeld was om de veronderstelde domheid van de Weertenaren aan de kaak te stellen, ging het in de buurgemeente Nederweert precies omgekeerd. Daar noemen ze zich al van oudsher Pinmaekers. Dat is een verwijzing naar de vroegere turfstekers, die als zij een weekje naar de Peel trokken om in het veen te werken, houten pinnen in een turfblok staken. Elke dag één, en als er dan zeven pinnen in de turf zaten was het zondag en tijd om naar de kerk te gaan. Aldus gaan de Nederweertenaren door als de zelfverklaarde uitvinders van de kalender. Net als de Maya's en de Chinezen trouwens, al hebben die beter papieren maar dat terzijde. Pinmaekers is dus een geuzennaam om het vernuft van de Nederweertenaren te eren, en ook een beetje een dikke neus naar de Weerterburen. Een omkering binnen de omgekeerde wereld als het ware.

Hoewel er aanwijzingen zijn dat er in de zestiende eeuw al carnaval werd gevierd in Nederweert, is er pas sinds het einde van de negentiende eeuw sprake van georganiseerde activiteiten. Naar het schijnt was er al in 1895 in Ospel een carnivalsoptocht. In 1930 verscheen in Nederweert de eerste carnivalskrant, wat het begin was van een jaarlijkse traditie. Al meer dan negentig

jaren is die uitgave in de goede handen van Drukkerij van Deursen in Nederweert. Die carnivalskranten vormen een fraaie catalogus van humor, nep-advertenties, aankondigingen over de optocht, proclamaties van prinsen, en wat dies meer zij. Altijd met veel égarde. Prins Richard (Peters) werd zo in 1952 op de trappen van het raadhuis bijvoorbeeld geïnaugureerd tot *'Groet-offeseer inne orde vanne Pieelpoeëst enne Bolen Törref mette zeven pin'*.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog waren carnivalsactiviteiten jarenlang niet toegestaan door de Duitse bezetter. Dat gold voor de meeste openbare en culturele activiteiten en veroorzaakte de nodige wrevel en frustratie. De schade werd ruimschoots ingehaald bij de bevrijding van Nederland in 1945, toen bij de verklede bevrijdingsoptochten ook in Nederweert alle registers werden opengetrokken. Begrijpelijkerwijze stond het thema toen vooral in het teken van oorlog en bezetting. Hoewel het motto eigenlijk 'vrede en vrijheid' was, werd ook hier weer juist de omgekeerde wereld gepresenteerd. Groepen in Duitse en geallieerde uniformen, behangen met wapentuig, in tanks van golfplaten.

Er waren ook vooral veel Hitler-personificaties met bijpassende nepsnorretjes te zien in

de optocht. Nog tot ver in de jaren vijftig klonk de oorlog door in de vastelaovundj, al was het alleen maar vanwege de vele achtergebleven Amerikaanse en Britse trucks die gebruikt werden als trekker voor de carnivalswagens. Oorlogstaferelen om juist vrede te benadrukken. De neiging naar omkering zit diepgeworteld in de ziel van de Limburgse vastelaovundj.

*Persiflages op de Duitse legerleiding in de bevrijdingsoptocht van 1945.
(Foto: archief Stichting Geschiedschrijving Nederweert).*